

Vleermuizen

Vleermuizen zijn zoogdieren die dankzij een vlieghuid tussen hun vingers kunnen vliegen. In Nederland komen meer dan 20 vleermuissoorten voor. Ze voeden zich allemaal met insecten.

Alle Nederlandse vleermuissoorten zijn streng beschermd. In dit infoblad krijg je informatie over de leefwijze van vleermuizen en hoe je kunt bijdragen aan hun behoud.

Herkenning

Vleermuizen zijn 's nachts actief; rond de schemering vliegen ze uit om insecten te gaan vangen. Op dat moment kun je ze dus gemakkelijk waarnemen. Vleermuizen hebben niet zoals vogels veren, maar een vlieghuid tussen de voorpoten (met sterk verlengde vingers), romp, achterpoten en de staart. Ze kunnen vanwege deze bouw niet graven. Daarom zijn vleermuizen aangewezen op boomholten, gebouwen, grotten e.d. Doordat ze een gemakkelijk beweegbaar skelet hebben, kunnen ze door zeer nauwe kieren (tot 1 cm) kruipen. Regelmatig kunnen ze dan ook in huizen worden aangetroffen.

Leefwijze

De jaarcyclus verloopt bij vleermuizen in een vast patroon. Na hun winterslaap verplaatsen ze zich in het voorjaar naar de zomerverblijfplaatsen. De vrouwtjes verzamelen zich in zogeheten kraamkolonies. Deze bevinden zich in allerlei soorten holtes. Denk aan holle bomen of in gebouwen, bijvoorbeeld in spouwmuren, op (kerk) zolders en achter betimmering. Hier worden aan het begin van de zomer (juni) de jongen geboren, meestal slechts één per vrouwtje. Na 4 tot 6 weken zijn de jongen vliegvlug (omstreeks augustus) en valt de kolonie uiteen.

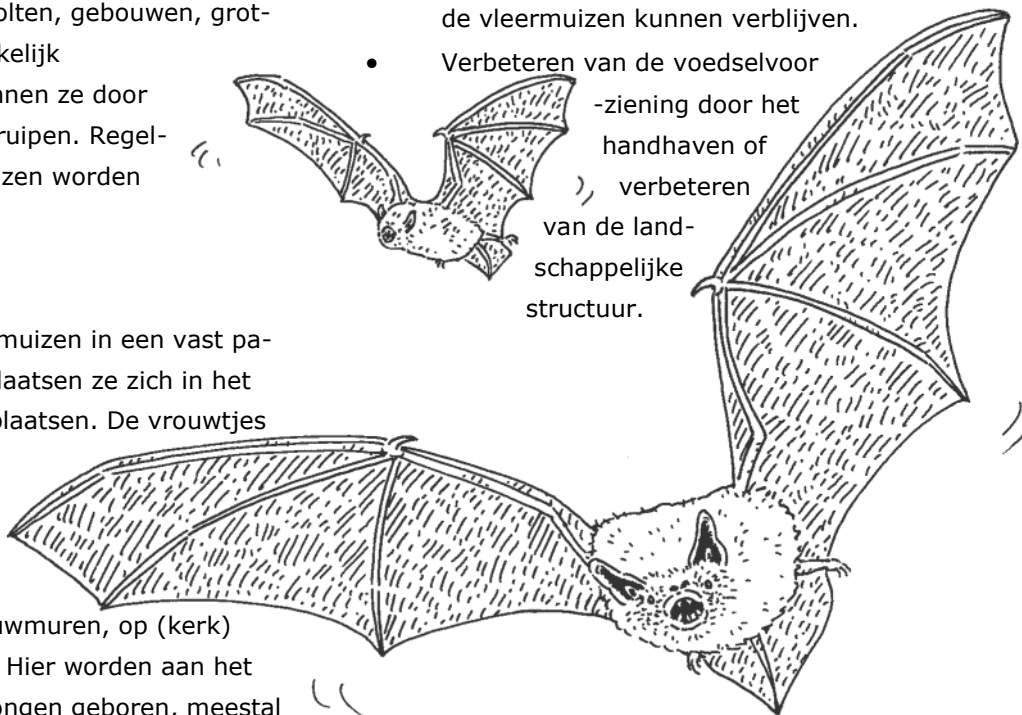
De mannetjes brengen de zomer alleen of in kleingroepjes door. De paartijd begint in de nazomer. De winterverblijfplaatsen worden later in het najaar weer opgezocht tegen de tijd dat er weinig insecten meer zijn.

Bij het jagen naar voedsel is de structuur van het landschap van belang. Vliegroutes volgen vaak zoveel mogelijk lijnvormige structuren zoals houtwallen, knotbomenrijen e.d. In de koele, vochtige winterverblijfplaatsen verblijven de vleermuizen tot het volgende voorjaar in een diepe rust. Plekken die hiervoor gebruikt worden zijn bijvoorbeeld ijskelders, spouwmuren en holle bomen.

Bescherming

Bescherming van vleermuizen heeft betrekking op:

- Handhaven of aanbrengen van holtes waarin de vleermuizen kunnen verblijven.
- Verbeteren van de voedselvoorziening door het handhaven of verbeteren van de landschappelijke structuur.

Verblijfplaatsen

Het ophangen van vleermuiskasten op tenminste 3 meter hoogte is de meest eenvoudige methode om in nieuwe verblijfplaatsen te voorzien. Een bouwtekening en ophangtips staan op www.vleermuis.net.

Er zijn ook kant-en-klare kasten te koop. Het is echter niet de meest duurzame methode, ze zijn geen volledig alternatief voor natuurlijke boomholten en open spouwmuren. Een andere optie is dat in de buitenmuur of spouw vleermuiskasten worden ingemetseld. Bij nieuwbouw kan zodanig worden gebouwd dat er plaats is voor vleermuizen.

Uitgebreide info hierover staat op www.vleermuis.net

Zorg dat daken en ruimtes van het huis toegankelijk blijven, door kieren en spleten zoveel mogelijk open te houden. Ook zijn er een soort dakpannen die in combinatie met een ruimte onder de pannen ook heel geschikt voor vleermuizen kunnen zijn.

Rust

Vleermuizen zijn zeer gevoelig voor verstoring. Bij kleine temperatuursveranderingen of tocht worden ze actief. Zeker tijdens hun dagrust of winterslaap moeten ze dan onnodig veel energie verspillen en een nieuwe slaappleats zoeken. Laat ze dus altijd met rust.

natuur dichtbij huis

Brabants Landschap

Coördinatiepunt Landschapsbeheer

Vleermuisbunkers

Voedselaanbod

Beheer, herstel of (her)plant bosjes, lanen en heggen en leg waar mogelijk een nieuwe sloot of poel aan (zie infoblad poelen). Handhaaf holle bomen. Gebruik bij nieuwe aanplant inheemse struiken en planten die ook 's nachts geuren. Deze trekken insecten waar vleermuizen op af komen. Bijvoorbeeld: Kamperfoelie, teunisbloemen en marjolein. Natuurlijk ingerichte vijvers en poelen trekken insecten aan en dus vleermuizen.

Ingekorven vleermuizen (foto C. Wijnen)

Foto's: Brabants Landschap (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: Egbert Koopmans, 's-Hertogenbosch

Datum: 1 januari 2016

Colofon

Coördinatiepunt Landschapsbeheer

Postbus 80

5076 ZH Haaren

Coördinatiepunt Landschapsbeheer

T 0411 - 66 40 10

Algemeen

T 0411 - 62 27 75

info@brabantslandschap.nl

www.brabantslandschap.nl